

การวิจัยพัฒนาหลักสูตรอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ
ของมหาวิทยาลัย : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัย
แห่งชาติประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

The Research and Development of Curriculum for Training
the Educational Quality Assessor: Faculty of Education
Burapha University, Thailand and Lao National University,
Lao People's Democratic Republic.

พงศ์เทพ จิระโร*

Pongthep@buu.ac.th

จันทร์พร พรหมมาศ**

วาทัญญู วุฒิวรรณ***

คำเผย ภัควงค์****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการ
พัฒนาบุคลากรด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัย
แห่งชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของ
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยแห่งชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ
เพื่อประเมินและเปรียบเทียบผลการใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นในคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัย
แห่งชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สรุปผลวิจัยดังนี้

หลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ผู้ประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรและระดับคณะ”
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม หลักสูตร 36 ชั่วโมง (ทฤษฎี 2 วัน ปฏิบัติ 1 วัน)
พิจารณาความเหมาะสม พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 9 รายการ นอกจากนั้นมีความเหมาะสม
ระดับมาก ความเหมาะสมของโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพาโดยรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.50) ความเหมาะสมตามความคิดเห็นของ

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร. ภกวิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** อาจารย์ ดร. ภกวิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** นักวิชาการศึกษา ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**** อาจารย์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผู้ทรงคุณวุฒิทาง สปป.ลาว พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 11 รายการ นอกจากนั้นมีความเหมาะสมระดับมาก เปรียบเทียบ ค่า Mdn และ IQR ความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทาง สปป.ลาว (มหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว) กับ ไทย (มหาวิทยาลัยบูรพา) พบว่าความคิดเห็นในประเด็นความเหมาะสมจำนวนทั้งหมด 18 กิจกรรมและกลไก ในองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร ทั้งสองมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยความคิดเห็นเหมือนกันจำนวน 10 กิจกรรม ต่างกัน 8 กิจกรรม

คำสำคัญ หลักสูตรอบรมผู้ประเมิน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว

Abstract

This research is a research and development aimed to study the status of quality assurance of training. Faculty of Education, Burapha University and National University Lao People's Democratic Republic, to develop the program for assessors of the Faculty of Education, University and National University. Lao People's Democratic Republic, and to evaluate and compare the results of the programs.

The finding showed that Training program "The quality of the courses and the faculty" Board of Education. Burapha University The duration of the training course of 36 hours (two days theoretical and practice one day) considered appropriate. Found that the most appropriate course of nine items in the appropriate level. Feasibility study of the project evaluation within. level courses The Board of Education University overall availability was high (average 3.50) is based on the opinion of experts, the Lao PDR. Laos found that the courses are suitable for most levels of 11 In addition, the appropriate level of comparison. IQR Mdn and appropriate based on the comments of experts in the Lao PDR. (National University of Lao PDR.) and Thailand (Burapha University) find its opinion on the suitability of all 18 events and mechanisms. The various elements of the course both universities have a similar opinion at the very most. Comments by the same number of 10 events, eight different events.

Keywords: Training Assessor, Burapha University, National University of Lao PDR.

บทนำ

ตามที่ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดย กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงการศึกษาและกีฬาได้ขอความร่วมมือให้มหาวิทยาลัยบูรพาได้ทำวิจัยพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษากายในของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ประเทศ สปป.ลาวนั้น มหาวิทยาลัยบูรพาได้ดำเนินการ พัฒนาระบบ

มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการศึกษากายในของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไปเรียบร้อยแล้ว ประกอบกับจากผลการประชุมร่วมกันในการแสวงหาความร่วมมือวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเทศอาเซียนโดยคณะศึกษาศาสตร์ได้จัดให้คณาจารย์ของคณะฯเดินทางไปประชุมร่วมกับบุคลากรทางการศึกษาของประเทศ สปป.ลาว เมื่อ 3-5 มิถุนายน 2557

อีกทั้งคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ร่วมกับรองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการได้ไปร่วมหารือกับกระทรวงการศึกษาและกีฬาครั้งที่ 2 เมื่อ 31 สิงหาคม 2557 ทำให้ทราบความต้องการของประเทศ สปป.ลาวว่ามี การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นรูปธรรมมากนัก เนื่องจากประเทศ สปป.ลาวยังขาดผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาที่เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้

จากที่กล่าวมาโดยสรุปคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว ยังขาดหลักสูตรที่จะนำไปใช้อบรม และฝึกพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษา ผู้ผลิตครูและเป็นเครือข่ายวิจัยการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประกอบกับ ตัวบ่งชี้ที่ 18 ของการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กล่าวถึง ผลการชี้ นำ ป้องกัน หรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆ ภายในสถาบัน และภายนอกสถาบัน จากที่กล่าวมามหาวิทยาลัยบูรพา จึงควรได้แสดงบทบาทรับผิดชอบเป็นศูนย์กลางในการดำเนินการวิจัยพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษา ในภูมิภาคอาเซียน โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของประเทศในประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาบุคลากรด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยแห่งชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยแห่งชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. เพื่อประเมินและเปรียบเทียบผลการใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยแห่งชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วยกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) ผู้บริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว จำนวน 17 คน
- 2) คณาจารย์ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว จำนวน 150 คน

ขอบเขตเนื้อหา

การพัฒนาหลักสูตรอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ครอบคลุม มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในของการอุดมศึกษา ของประเทศ ในกลุ่มอาเซียน ครอบคลุม การพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ขอบเขตระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 1 ปี

ขอบเขตด้านเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดเป้าหมายในเรื่องผลงานที่ได้รับเมื่อวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว ดังนี้

- 1) รายงานการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอบรมผู้ประเมิน จำนวน 1 ฉบับ
- 2) ได้หลักสูตรพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาจำนวน 1 หลักสูตร
- 3) ผู้ประเมินคุณภาพภายในของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและผู้ประเมินภายในของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว จำนวน 20 คน

นียมศัพท์เฉพาะ

1. **การพัฒนาหลักสูตรอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา** หมายถึง กระบวนการทั้งหมดที่จะทำให้คณาจารย์ได้มีความรู้และประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษากลุ่มเป้าหมายทุกด้าน ตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษา

2. **หลักสูตรอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา** หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ประกอบด้วยแนวคิด หลักการ เนื้อหา ขั้นตอนและวิธีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ที่จะทำให้คณาจารย์ได้มีความรู้และประสบการณ์ในการประเมินคุณภาพการศึกษาตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษา

3. **การวิจัยแบบร่วมมือ** หมายถึง กระบวนการวิจัยที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างทีมผู้วิจัยกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ประกอบด้วย ครูอาจารย์ ของสถาบันกลุ่มเป้าหมาย

4. **การวิจัยและพัฒนา** หมายถึง การศึกษาค้นคว้าในลักษณะการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่มีความน่าเชื่อถือ ในการวิจัยและพัฒนาครั้งนั้นมุ่งเน้นสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สถาบันอุดมศึกษาประเทศไทยและ สปป.ลาวได้หลักสูตรนำไปใช้ฝึกอบรมและพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา นำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาคุณภาพประชาชนไทยและ สปป.ลาวให้มีคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น ครอบคลุมประชาชนมากขึ้น ยกกระดับการศึกษาของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

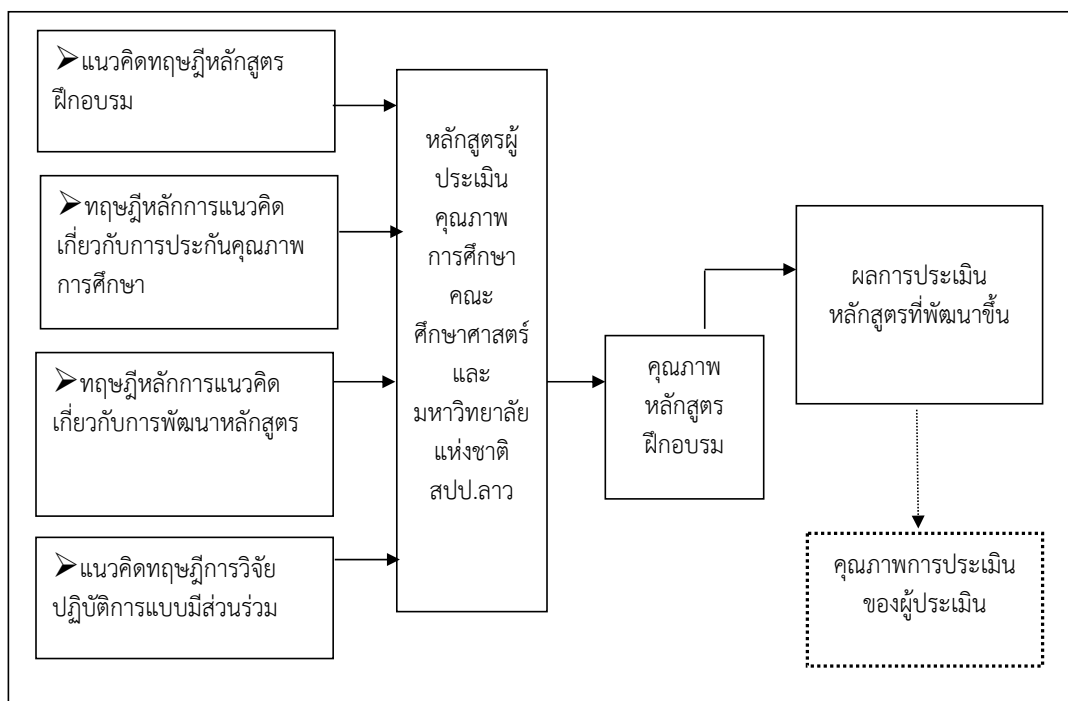
2. ประเทศไทยโดยคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาได้มีโอกาสสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับนานาชาติ กับประเทศในภูมิภาคอาเซียน เป็นการให้บริการวิชาการในระดับนานาชาติ

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะโดยใช้การวิจัยแบบมีส่วนร่วมมีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา, แนวคิดและทฤษฎีของวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Collaborative Action Research) และ แนวคิด/ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย แนวคิดและความเป็นมาของวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม(Collaborative Action Research) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทฤษฎีหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และทฤษฎีหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องนำมากำหนดเป็นกรอบแนวความคิดการวิจัย ดังภาพ ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยและพัฒนา Research & Development โดยดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methodology) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การออกแบบวิจัยเกี่ยวกับ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ และการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ของการประเมินคุณภาพการศึกษา

เป็นการศึกษาบริบทของการประเมินคุณภาพการศึกษาของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว ผลการประเมินคุณภาพของการอุดมศึกษาไทย และ สปป.ลาว รายงานการประเมินคุณภาพประจำปีและการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ และการ

ประชุมกลุ่มย่อย ผู้มีส่วนได้เสีย ครูและบุคลากรของคณะศึกษาศาสตร์และ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว

กลุ่มเป้าหมาย ผู้มีส่วนได้เสีย ครู อาจารย์และบุคลากรของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

เครื่องมือ แบบบันทึกเอกสาร
การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการจำแนกกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนด ออกแบบหลักสูตร ดำเนินกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอบรม ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว ให้มีความสอดคล้องกับสภาพบริบทของแต่ละสถาบัน ดำเนินการกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมิติที่ออกแบบไว้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยนวัตกรรมที่ออกแบบไว้ อันประกอบด้วย กิจกรรมการพัฒนาหลักสูตร

อบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาครอบคลุม ตัวบ่งชี้
คุณภาพของการจัดการอุดมศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ผู้มีส่วนได้เสีย ครูและบุคลากร
ของการอุดมศึกษา

เครื่องมือ แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม แบบ
วัดผลสัมฤทธิ์ผลการดำเนินงานกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติพื้นฐาน ค่ามัธยฐาน
(Mdn) พิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (IQR) และวิเคราะห์ข้อมูล
เชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการจำแนกกลุ่ม

**ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม
ผู้ประเมินคุณภาพ และประเมินผล ปรับปรุงระหว่าง
ดำเนินการและเมื่อจบหลักสูตร**

การติดตามประเมินผลระหว่างดำเนินการ
พัฒนาโดยมีการติดตามประเมินผลทุกกิจกรรมเพื่อ
นำผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมไปปรับปรุงและ
พัฒนาให้มีการดำเนินการอย่างมีคุณภาพ ตลอดจนการ
ประเมินเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมโดยครอบคลุมตัวบ่งชี้
ตามมาตรฐานการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ผู้มีส่วนได้เสีย ครูและบุคลากร
ของการอุดมศึกษา

เครื่องมือ แบบประเมินคุณภาพหลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติพื้นฐาน ค่ามัธยฐาน
(Mdn) พิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (IQR) และวิเคราะห์ข้อมูล
เชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการจำแนกกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา
(Research & Development) โดยดำเนินการวิจัยแบบ
ผสมผสาน(Mixed methodology) ทั้งเชิงปริมาณและ
เชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนา
บุคลากรด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยแห่ง
ชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อ
พัฒนาหลักสูตรอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของ

คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัย
แห่งชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว และเพื่อประเมินและเปรียบเทียบผลการใช้หลักสูตร
ที่พัฒนาขึ้นในคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาและ
มหาวิทยาลัยแห่งชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขอนำเสนอเป็น
ตารางประกอบคำบรรยายประกอบด้วย 3 ตอน คือ

**ตอนที่ 1 ข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ของ
การประเมินคุณภาพการศึกษา ผลการวิเคราะห์เนื้อหา
การจำแนกกลุ่ม**

การศึกษาสภาพการประกันคุณภาพการ
ศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์มีการดำเนินการโดยมี
ระบบประกันคุณภาพภายในจากผลการวิจัยพัฒนาของ
จากรุวรรณ ธรรมศิลป์ และพงษ์เทพ จิระโร (2558) โดย
มีรายละเอียดของระบบและผลประเมินความเหมาะสม
ของระบบพบว่า ความเหมาะสมของระบบโดยรวม
อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความ
เหมาะสมในระดับ มากที่สุดจำนวน 14 ข้อ(Mdn ระหว่าง
4.21 – 4.69) ระดับมาก 1 ข้อ คือกลไกของระบบที่มี
คณะกรรมการประกันคุณภาพระดับภาควิชา (Mdn =
4.20) โดย กิจกรรมการประเมินระบบประกันคุณภาพ
ภายในคณะศึกษาศาสตร์มีคะแนนความเหมาะสมสูงสุด
(Mdn = 4.69)

**ตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้
ประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนด ออกแบบหลักสูตร
ค่าสถิติพื้นฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิง
คุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา**

ในการพัฒนาหลักสูตร มีผลการพัฒนาหลักสูตร
อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ผู้ประเมินคุณภาพภายใน
ระดับหลักสูตรและระดับคณะ” คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การวัด การประเมินคุณภาพ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะในการประเมินคุณภาพการศึกษา สามารถเป็นผู้ประเมินภายในของคณะศึกษาศาสตร์ได้

ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

หลักสูตร 36 ชั่วโมง (ทฤษฎี 2 วัน ปฏิบัติ

1 วัน)

คุณสมบัติของผู้เข้าอบรม

อาจารย์และบุคลากรของคณะศึกษาศาสตร์

วิธีการอบรม

- บรรยายโดยวิทยากร
- การประชุมกลุ่มย่อยของผู้เข้าอบรม
- การนำเสนอผลงาน
- การฝึกปฏิบัติเป็นผู้ประเมิน

การประเมินผล

- การประเมินก่อนอบรม หลังอบรม
- ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม
- ประเมินทักษะการประเมินโดยผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน

ตารางที่ 1 เนื้อหา กิจกรรม กำหนดการดำเนินการหลักสูตรจำแนกตามวัน เวลา ที่ดำเนินการอบรม

วันที่	เวลา	เรื่อง/เนื้อหา	กิจกรรม
1	8.00-9.00	ลงทะเบียน / พิธีเปิด / ประเมินก่อนอบรม	-
	9.00-10.30	แนวคิดหลักการ การประกันคุณภาพ / การวัดตัวบ่งชี้ / การประเมินคุณภาพ / เกณฑ์ / มาตรฐาน / EQA / IQA / KPI / TQF / TQR	บรรยายโดยวิทยากร
	10.30-12.00	การฝึกวิเคราะห์ KPI (ตัวบ่งชี้) TQF(12) IQA ระดับหลักสูตร(14) IQA ระดับคณะ(13)ประชุมกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม	
	13.00-14.30	วิธีวัดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของ TQF(12)	นำเสนอผลงานกลุ่ม
	14.30-16.00	วิธีวัดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของ IQA ระดับหลักสูตร(14)	นำเสนอผลงานกลุ่ม
	16.00-20.00	ประชุมกลุ่ม การศึกษา ทบทวน	ประชุมกลุ่ม อิศระ
2	8.00-9.00	ลงทะเบียน / ประชุมกลุ่ม	ประชุมกลุ่ม อิศระ
	9.00-10.30	วิธีวัดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของ IQA ระดับคณะ(13)	นำเสนอผลงานกลุ่ม
	10.30-12.00	สรุปผลการวิเคราะห์ KPI (ตัวบ่งชี้) TQF(12) IQA ระดับหลักสูตร(14) และ IQA ระดับคณะ(13)	นำอภิปรายโดยวิทยากร
	13.00-14.30	การเขียนรายงานการประเมิน แบบฟอร์ม / ประเมินหลังอบรม	นำอภิปรายโดยวิทยากร
	14.30-16.00	การวางแผนการประเมินระดับหลักสูตร และระดับคณะ	นำอภิปรายโดยวิทยากร
	16.00-20.00	การประชุมทีมเพื่อการวางแผนการประเมินระดับหลักสูตร และระดับคณะของคณะศึกษาศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2557	ประชุมกลุ่ม อิศระ

วันที่	เวลา	เรื่อง/เนื้อหา	กิจกรรม
3	8.00-9.00	ทีมผู้ประเมินเดินทางถึงภาควิชา/ศึกษาย และแนะนำตัวซึ่งกันและกัน ระหว่าง ผู้ประเมิน ผู้ประเมินและกรรมการ และผู้รับประเมิน	ประจำหลักสูตร
	9.00-10.30	เก็บข้อมูลตาม KPI โดยการอำนวยความสะดวกของผู้รับการประเมิน	ผู้ประเมินและกรรมการ ประจำหลักสูตร
	10.30-12.00	เก็บข้อมูลตาม KPI โดยการอำนวยความสะดวกของผู้รับการประเมิน	ผู้ประเมินและกรรมการ ประจำหลักสูตร
	13.00-14.30	เก็บข้อมูลตาม KPI โดยการอำนวยความสะดวกของผู้รับการประเมิน	ผู้ประเมินและกรรมการ ประจำหลักสูตร
	14.30-16.00	รายงานด้วยวาจา การโต้แย้งผลประเมิน	ผู้ประเมินและกรรมการ ประจำหลักสูตร
	16.00-20.00	การประชุมทีมเพื่อเขียนรายงานผลการประเมินระดับหลักสูตร และระดับคณะของ คณะศึกษาศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2557 / ประเมินหลักสูตร	ประชุมกลุ่ม อีสระ

จากตารางพบว่า หลักสูตรอบรมเป็นหลักสูตร 3 วัน ประกอบด้วยเนื้อหาหรือกิจกรรม วันแรกได้แก่ ลงทะเบียน / พิธีเปิด / ประเมินก่อนอบรม แนวคิด หลักการ การประกันคุณภาพ/การวัดตัวบ่งชี้ / การ ประเมินคุณภาพ / เกณฑ์ / มาตรฐาน / EQA / IQA / KPI / TQF / TQR การฝึกวิเคราะห์ KPI (ตัวบ่งชี้) TQF(12) IQA ระดับหลักสูตร(14) IQA ระดับคณะ(13) วิธิตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของ TQF(12)

วิธิตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของ IQA ระดับหลักสูตร (14) ประชุมกลุ่ม การศึกษา ทบทวน วันที่ 2 ลงทะเบียน

/ประชุมกลุ่ม วิธิตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของ IQA ระดับคณะ (13) สรุปผลการวิเคราะห์ KPI (ตัวบ่งชี้) TQF(12) IQA ระดับหลักสูตร (14) และ IQA ระดับคณะ (13) การเขียน รายงานการประเมิน แบบฟอร์ม/ประเมินหลังอบรม การ วางแผนการประเมินระดับหลักสูตร และระดับคณะ การ ประชุมทีมเพื่อการวางแผนการประเมินระดับหลักสูตร และระดับคณะของคณะศึกษาศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2557 สำหรับวันที่ 3 เป็นการฝึกปฏิบัติ การประเมิน คุณภาพกับสถานการณ์จริง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบ ค่า Mdn และ IQR ความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทาง สปป.ลาว (มหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว) กับ ไทย (มหาวิทยาลัยบูรพา)

วันที่	เวลา	เรื่อง/เนื้อหา	กิจกรรม	ความคิดเห็น(เหมาะสม)				
				Mdn. ม.บูร	ระดับ ที่สุด	Mdn. มช.	ระดับ ที่สุด	ความต่าง
1	8.00-9.00	ลงทะเบียน /พิธีเปิด ประเมินก่อนอบรม	-	4.20	มากที่สุด	4.43	มากที่สุด	ไม่ต่าง
	9.00-10.30	แนวคิดหลักการ การประกันคุณภาพ/การวัดตัวบ่งชี้/การประเมินคุณภาพ/เกณฑ์/มาตรฐาน/EQA /IQA /KPI /TQF /TQR	บรรยายโดยวิทยากร	4.27	มากที่สุด	4.20	มากที่สุด	ไม่ต่าง
	10.30-12.00	การฝึกวิเคราะห์ KPI (ตัวบ่งชี้) TQF(12) IQA หลักสูตร(14) IQA ระดับคณะ(13)	ประชุมกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม	4.20	มากที่สุด	4.00	มากที่สุด	ต่าง
	13.00-14.30	วิธีวัดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของ TQF(12)	นำเสนอผลงานกลุ่ม	4.20	มากที่สุด	4.20	มากที่สุด	ไม่ต่าง
	14.30-16.00	วิธีวัดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของ IQAระดับหลักสูตร(14)	นำเสนอผลงานกลุ่ม	4.20	มากที่สุด	4.11	มากที่สุด	ต่าง
	16.00-20.00	ประชุมกลุ่ม การศึกษา ทบทวน	ประชุมกลุ่มอิสระ	4.27	มากที่สุด	3.67	มากที่สุด	ไม่ต่าง
2	8.00-9.00	ลงทะเบียน / ประชุมกลุ่ม	ประชุมกลุ่มอิสระ	4.20	มากที่สุด	3.57	มากที่สุด	ต่าง
	9.00-10.30	วิธีวัดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของ IQAระดับคณะ(13)	นำเสนอผลงานกลุ่ม	4.20	มากที่สุด	4.27	มากที่สุด	ไม่ต่าง
	10.30-12.00	สรุปผลการวิเคราะห์ KPI(ตัวบ่งชี้) TQF(12) IQAหลักสูตร(14) และ IQAคณะ(13)	นำอภิปรายโดยวิทยากร	4.20	มากที่สุด	4.69	มากที่สุด	ไม่ต่าง
	13.00-14.30	การเขียนรายงานการประเมิน แบบฟอร์ม	นำอภิปรายโดยวิทยากร	3.64	มากที่สุด	3.86	มากที่สุด	ไม่ต่าง
	14.30-16.00	การวางแผนการประเมินหลักสูตร และระดับคณะ/ประเมินหลังอบรม	นำอภิปรายโดยวิทยากร	3.82	มากที่สุด	4.39	มากที่สุด	ต่าง
	16.00-20.00	การประชุมทีมเพื่อการวางแผนการประเมินระดับหลักสูตร และคณะของคณะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2557	ประชุมกลุ่มอิสระ	3.82	มากที่สุด	4.33	มากที่สุด	ต่าง

วันที่	เวลา	เรื่อง/เนื้อหา	กิจกรรม	ความคิดเห็น(เหมาะสม)				
				Mdn. ม.บูร	ระดับ	Mdn. มช.	ระดับ	ความต่าง
3	8.00-9.00	ทีมผู้ประเมินเดินทางถึงภาควิชา/ทักทาย แนะนำตัวซึ่งกันและกัน ระหว่าง และผู้รับประเมิน	ผู้ประเมินและ กรรมการประจำ หลักสูตร	4.00	มาก	4.20	มากที่สุด	ต่าง
	9.00-10.30	เก็บข้อมูลตาม KPI โดยการอำนวยความสะดวก ของผู้รับการประเมิน	ผู้ประเมิน และกรรมการ หลักสูตร	3.90	มาก	4.33	มากที่สุด	ต่าง
	10.30-12.00	เก็บข้อมูลตาม KPI โดยการอำนวยความสะดวก ของผู้รับการประเมิน	ผู้ประเมิน และกรรมการ หลักสูตร	3.90	มาก	3.82	มาก	ไม่ต่าง
	13.00-14.30	เก็บข้อมูลตาม KPI โดยการอำนวยความสะดวก ของผู้รับการประเมิน	ผู้ประเมิน และกรรมการ หลักสูตร	3.90	มาก	4.27	มากที่สุด	ต่าง
	14.30-16.00	รายงานด้วยวาจา การโต้แย้งผลประเมิน	ผู้ประเมิน และกรรมการ หลักสูตร	3.82	มาก	3.67	มาก	ไม่ต่าง
	16.00-20.00	การประชุมทีมเพื่อเขียนรายงานผลการ ประเมินระดับหลักสูตร และระดับคณะของ คณะศึกษาศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2557 /ประเมินหลักสูตร	ประชุมกลุ่ม อิสระ	4.00	มาก	4.11	มาก	ไม่ต่าง

จากตารางพบว่าความคิดเห็นในประเด็นความเหมาะสมจำนวนทั้งหมด 18 กิจกรรมและกลไก ในองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร ทั้งสองมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยความคิดเห็นเหมือนกันจำนวน 10 กิจกรรม ต่างกัน 8 กิจกรรม

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการประเมินโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์
ความเหมาะสมของโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ของคณะ โดยรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.50) ซึ่งมีความคิด

เห็นว่าพร้อมอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ความพร้อมรับการประเมินของประธานกรรมการประจำหลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.63) รองลงมาเป็น ความพร้อมรับการประเมินของภาควิชา (ค่าเฉลี่ย 3.50) ส่วนความพร้อมรับการประเมินของหลักสูตรและความพร้อมรับการประเมินของกรรมการประจำหลักสูตรมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.50)

ด้านประธานกรรมการประเมิน มีความคิดเห็น ว่า ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.02) โดยเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งความเป็นกัลยาณมิตรประเมินมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.23) รองลงมาเป็น คุณวุฒิ/ความรู้ความ

สามารถเชิงวิชาการ (ค่าเฉลี่ย 4.07) ส่วนความเป็นผู้นำ/ การตัดสินใจและประโยชน์จากการให้ข้อเสนอแนะ/ คำแนะนำมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.90)

ด้านกรรมการประเมินจากภายนอก มีความคิดเห็นว่า ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) โดยเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่ง ความเป็นกัลยาณมิตรประเมิน และคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถเชิงวิชาการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.03) รองลงมาเป็น ความรู้ความสามารถทางการประเมินคุณภาพตามตัวบ่งชี้ (ค่าเฉลี่ย 3.97) ส่วนประโยชน์จากการให้ข้อเสนอแนะ/ คำแนะนำ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด (ค่าเฉลี่ย 3.93)

ด้านกรรมการประเมินจากภายใน มีความคิดเห็นว่า ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.03) โดยเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่ง คุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถเชิงวิชาการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.10) รองลงมาเป็น ความรู้ความสามารถทางการประเมินคุณภาพตามตัวบ่งชี้ (ค่าเฉลี่ย 4.03) ส่วนความเป็นกัลยาณมิตรประเมินและประโยชน์จากการให้ข้อเสนอแนะ/ คำแนะนำ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด (ค่าเฉลี่ย 4.00)

ด้านความพึงพอใจอื่นๆโดยรวม มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.61) โดยอาจารย์ได้แนวทางในการทำงานประกันคุณภาพ ปีหน้า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.10) รองลงมาเป็นการได้รับความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.93) ส่วนความต้องการเข้าอบรมเป็นผู้ประเมินระดับคณะตามหลักสูตรของ สกอ. มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.27)

ตอนที่ 3 สรุปผลการสังเคราะห์ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ต่อระบบประกันคุณภาพภายในของคณะศึกษาศาสตร์

สำหรับความคิดเห็นต่อระบบประกันคุณภาพภายในของคณะศึกษาศาสตร์ โดยที่มีคณาจารย์ จำนวน

22 ท่าน ได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ 33 ความคิดเห็น ซึ่งจำแนกเป็นประเด็นที่สำคัญได้ 4 ประเด็น พบว่าค่าร้อยละของความคิดเห็นเรียงตามลำดับ จำแนกตาม ตามประเด็นและตัวอย่างความคิดเห็น ลำดับที่ 1 คุณภาพผู้ประเมิน(คิดเป็นร้อยละ 36.37) ลำดับที่ 2 ระบบประกันภายใน (คิดเป็นร้อยละ 30.30) ลำดับที่ 3 ปัญหาความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบ (คิดเป็นร้อยละ 21.21) ลำดับที่ 4 ปัญหาการส่ง มคอ. (คิดเป็นร้อยละ 9.09)

สรุปผลการสังเคราะห์ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร/ความต้องการปรับ/แก้ไข คณะกรรมการประเมินในตัวบ่งชี้

สำหรับความคิดเห็นต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ และความต้องการปรับหรือแก้ไข คณะกรรมการประเมินในตัวบ่งชี้โดยที่มีคณาจารย์ จำนวน 22 ท่าน ได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ 30 ความคิดเห็น ซึ่งจำแนกเป็นประเด็นที่สำคัญได้ 3 ประเด็น ความคิดเห็นจำแนกตาม ประเด็นและตัวอย่างความคิดเห็น ลำดับที่ 1 เกี่ยวกับหลักสูตรและกรรมการประจำหลักสูตร (คิดเป็นร้อยละ 40.00) ลำดับที่ 2 ข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพ (คิดเป็นร้อยละ 33.33) ลำดับที่ 3 การขอปรับคะแนน (คิดเป็นร้อยละ 30.00) ความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทาง สปป.ลาว (มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว 18 มีนาคม 2559) พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 11 รายการ นอกจากนั้นมีความเหมาะสมระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทาง สปป.ลาว (มหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว) กับ ไทย(มหาวิทยาลัยบูรพา) พบว่าความคิดเห็นในประเด็นความเหมาะสมจำนวนทั้งหมด 18 กิจกรรมและกลไก ในองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ทั้งสองมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ

มากถึงมากที่สุด โดยความคิดเห็นเหมือนกันจำนวน 10 กิจกรรม ต่างกัน 8 กิจกรรม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่าความคิดเห็นบางประการของความเหมาะสมหลักสูตรอบรมที่มีความต่างกันระหว่างของมหาวิทยาลัยบูรพากับมหาวิทยาลัยแห่งชาติสปป.ลาว จำนวน 8 กิจกรรมนั้นพบว่าไม่มีประเด็นใดมีความแตกต่างแบบข้ามระดับ กล่าวคือส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันถึง 10 ประเด็น ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อยพบว่าอาจารย์ที่เข้าร่วมประเมินความเหมาะสมเห็นว่ามีเหมาะสมมากถึงมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรที่กำหนดขึ้นมีกิจกรรม กลไก และมีเนื้อหาสาระรวมถึงทักษะที่จำเป็นครอบคลุมสำหรับผู้ประเมินคุณภาพที่ต้องใช้ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา และทุกกิจกรรมและกลไกที่

กำหนดขึ้นมีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ ถูกต้องและมีความเหมาะสม ที่สมควรเป็นหลักสูตรที่จะนำไปใช้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

คณะศึกษาศาสตร์ควรได้นำหลักสูตรดังกล่าวมาปรับปรุง ประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ ที่จะใช้ในปีต่อไปมาใช้อบรมผู้ประเมินคุณภาพภายในโดยคงโครงสร้างของหลักสูตรไว้และเปลี่ยนเนื้อหาไปตามบริบท และมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่ใช้ในปีนั้นๆ โดยในการประเมินภายในในระดับ หลักสูตรของประเทศในอาเซียนในที่สุดต้องสอดคล้องกับมาตรฐานตาม AUN- QA ทั้งนี้การประเมินคุณภาพภายในเป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยต้นสังกัดและคณะของแต่ละประเทศจะเป็นผู้กำหนดในการเลือกใช้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ตามความเหมาะสมของประเทศนั้นๆต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จาร์วรรณ ธรรมศิลป์, พงศ์เทพ จิระโร. (2558). การวิจัยพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี : สำนักงานคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2554). การประเมินในการประกันคุณภาพการศึกษา. ชลบุรี : ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2552). เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี : จตุพร ดีไซน์, 2552.
- สุพักตร์ พิบูลย์. (2549) ชุดเสริมทักษะการประเมินโครงการ. นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์, 2549.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2543). บทสรุปรายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาระบบประเมินผลภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บางกอกบล๊อค.